

A pisztoly

James Jones

I.

Amikor 1941. december 7-én az első bombák fénye felvillant Wheeler Field környékén, Richard Mast őrzővezető éppen reggelizett. Oldalán pisztolyt viselt. A kis katonai étkezde, ahol Mast lehajtott fejek, fojtott dörmögés és az evőeszközök csörömpölésének halk hangjai között ült, a Schofield Barracks kaszárnya egyik négyszögletes udvarán volt, mely mintegy mérföldnyire lehetett Wheeler Fieldtől, úgyhogy néhány másodpercebe telt, amíg a robbanások hangja, amely a földlökéseket követte, eljutott a füléhez. Amennyire Mast tudta, az Egyesült Államok még békében élt, bár a tények arra vallottak, hogy a háború éppen ezekben a pillanatokban kezdődött meg. Ezekben a percekben Mast még egyáltalán nem gondolt arra, hogy megtartsa a pisztolyt, amelyet az oldalán viselt.

Részben szokatlan volt, hogy békeidőben reggelizés közben egy katona pisztolyt viseljen, másrészt azonban ebben semmi különös sem volt. Egy nappal előbb, szombaton Mastot és még három embert a szolgálati beosztás alapján belső őrszolgálatra rendelték. Az őrszolgálat délután négytől másnap délután négyig, azaz huszonnégy óra hosszat tartott, s az emberek, akiket az egyes századokban erre a feladatra naponként kijelöltek, a raktárból pisztolyt, hozzávaló övet, karszalagot és rohamsziját kaptak, s miután mindezekért alá kellett írniok egy elismervényt, egész idő alatt, hacsak nem aludtak, viselniök kellett őket, majd huszonnégy óra múlva, amikor az őrég ideje lejárt, mindent

azonnal vissza kellett adniok. Ez szigorú szabály volt. Ez alól senki, semmiféle formában sem lehetett kivétel. Ennek igen nyomós oka volt.

Hadseregünkben egykor, a már rég letűnt időkben, a pisztoly jutalomnak számított. A negyvenöt kaliberes, szolgálati automatapisztoly gyönyörű dolognak számított, s egyben igen hatásos kis hatósugarú fegyver is volt. Ami azonban még ennél is fontosabb, elég kicsi volt ahhoz, hogy el lehessen lopni. Egy leszerelő katonának igen nehéz lett volna egy puskát ellopnia, még akkor is, ha teljesen szétszedi. A pisztollyal azonban nem így állt a dolog, s minden ember szívesen rá is tette volna kezét egyre, ha nem kellett volna elismervényt aláírni értük. Így azonban majdnem lehetetlen volt. Nemcsak azért, mert nagyon vigyáztak rájuk, hanem mert a gyalogságnál nagyon kevés is volt belőlük, csupán a törzsnél lévő személyzet, a tisztek és a gépfegyveres osztag tagjai viselték őket. Közöséges gyalogos kezébe, mint amilyen Mast is volt, csak arra a huszonnégy órára kerülhettek, amikor őrszolgálatot teljesített.

Ezek után érthető, mennyire örült Mast még annak is, hogy végre huszonnégy órán át egy pisztolyt viselhetett, kezelhetett és úgyszólván a magáénak mondhatott. Mast számára, aki tizenkilenc éves volt és élénk képzelőtehetséggel rendelkezett, egy dolog még külön örömet jelentett. Ha oldalán pisztolyt viselt, sokkal inkább igazi katonának érezte magát, mintha közvetlen szálak fűznék a vadnyugat korának hadseregéhez, Custer lovasságához; jobban érezte, hogy valóban a hadseregbe tartozik, olyan érzés volt ez, amit a nehéz, otromba felszerelés viselése különben nem tudott kiváltani belőle. Mindez majdnem elég volt ahhoz, hogy a vasárnapi őrszolgálat miatt elromlott hétvégéért kárpótolja.

Miután az első bombasorozat felrobbant és hangja megremegettette a kis századétkezdét, majdnem egy teljes perc döbönt csend következett, mialatt valamennyien egymásra meredtek. — Robbantanak? — kérdezte valaki. Ekkor újabb sorozat hullott le és robbant fel, ugyanakkor az első repülőgép is megjelent szirénázva a zárt, négyszögletes udvar fölött, gépfegyverei tüzet okádtak. Most már semmi kétség nem maradhatott afelől, mi történt, s az egész étkeзде felugrott és kirohant.

Mast, aki volt olyan óvatos, hogy felkapja vasárnapi félpint tejadagját, nehogy valaki ellophassa. szintén a többiekkel ment, pisztolya megnyugtatóan verődött a csípőjéhez. Bár a pisztoly nem mondható hatásos fegyvernek a géppuskázó repülőgépek ellen, mégis jó érzés volt, hogy nála van. Valami fesztelenül fölyenes önbizalmat kölcsönözött Mastnak. Amikor az újabb közeledő repülőgépet meglátta, szinte vágyakozva kívánta, bárcsak ne kellene leadnia estére, amikor a szolgálat végét ér.

A kaszárnyán kívül, az utcán nagy volt az izgalom. Nagy, fekete füstoszlopot lehetett látni Wheeler Field felől felszállni a tiszta reggeli levegőben, arrafelé bombáztak a gépek. Jól lehetett látni, amint testük megcsillan a napfényben. Ártatlanoknak tűntek fel, mintha az alattuk végbemenő romboláshoz semmi közük sem volna.

Minden két-három perben egy-egy vörös napkoronggal ékesített szárnyú és törzsű vadászgép húzott el fülsüketítő, sivitő zúgással fölöt-

tük, gépfegyvertűzzel árasztva el az utcát. Ilyenkor mindenki visszafordult az épületbe. Amint a gép eltávolodott, az emberek újra kiáradtak az utcára, álltak és nézték a füstoszlopot, mintha felelősek volnának érte, az ő művik volna, és büszkéek volnának teljesítményükre. Úgy nézték, mintha az egészet szívesen magukra vállalnák, hogy a dicsőségből a japánoknak semmi se maradjon.

Maston, aki a többiekkel futkosott előre-hátra, az az izgatott érzés lett úrrá, hogy benne van a történelemben, születésének pillanatában látja a történelmet, és szerette volna tudni, vajon a többiek is hasonlóképpen éreznek-e. Mast kétkedett ebben. Legtöbbjük nem volt sem túlságosan okos, sem túlságosan iskolázott.

Mast egyike volt századában annak a három embernek, akinek teljes középiskolai végzettsége volt, ez sokszor különböző módon hátrányt jelentett számára. A másik kettő közül az egyik századírnok volt, a másik pedig technikai tiszthelyettesi rangban különleges megbízatással a zászlóalj felderítő szolgálatánál dolgozott. Mast azonban állhatatosan elutasította, hogy hasonló dolgokba bevonják. Ha írnok akart volna lenni, akkor a légierőkhöz iratkozhatott volna. Így aztán Mast volt az egyedüli közönséges gyalogos, aki középiskolát végzett, s egy ilyen században, ahol a legtöbbnek még teljes elemije sem volt, szinte senki sem szeretett olyan valakit, vagy bízott meg olyan emberben, aki teljes középiskolai végzettséggel rendelkezett.

Izgalomban Mast egy pillanatig arra gondolt, hogy kirántja pisztolyát, és néhány lövést ad le az alacsonyan húzó repülőgépekre, de félt, hogy lehetlenné és nevetségessé válik, ezért mégsem tette meg. Különben is értett annyira a pisztolyhoz, hogy tudja, sohasem találna el egyet sem. — De istenem! — gondolta Mast. — Mi lenne, ha mégis eltalálna egyet? Ha félkézzel egyetlen pisztollyal le tudná teríteni? Micsoda hős lehetne, tizenkilenc éves fejjel! Az ördögbe is, tán még kitüntetést is kapna! Miközben hagyta, hogy társai visszafelé taszigálják, amikor egy újabb gép húzott el fölöttük, képzeletében maga előtt látta az egész eseményt, a tábornokot, az ünnepséget a hadosztály gyakorlóterén, s a rezesbanda játszik; az egész ügyet. Te fiú, mit szólnának ehhez azok otthon Myserybille-ben? Ennek ellenére túlságosan zavarodott volt, és túlságosan félt a nevetségességtől, hogy tényleg előrántsa a pisztolyt.

Pillanatnyilag Mast volt az egyedüli ember, akinek fegyvere volt, mert a másik három embernek, aki őrszolgálaton volt, az őrházban kellett maradnia és ott is aludnia. Mastnak is ott kellett volna lennie, ha tegnap az őrségváltás során nem őt szemelték volna ki ügyeletesnek. Miközben attól a kívánságtól vezérelve, hogy pisztolyát előrántsa, kezét az oldalán nyugtatta, és a pisztolytáska fedőlapját simogatta, Mast arra gondolt, hogy estére meg kell válnia tőle. Elkör egy súlyos kéz nehezedett a vállára. Mast zavartan megfordult, és Wycoff törzsörmestert pillantotta meg, egy nagy darab, harmincas éveiben járó embert, aki dühös szemmel s egyben ugyanazzal a kifejezéstartalammal, buta és félig vigyorgó arccal nézett rá, amelyet ezekben a percekben mindeki, őt magát is beleértve, magán viselt.

— Mast, ön ma az ügyeletes?

— Hogyan? Ja persze, igen, én vagyok.

— Akkor szedje a lábát, menjen a parancsnokságra és jelentkezen! — mondta a törzsőrmester nem éppen barátságosan. — Esetleg szükségük lehet önre, üzeneteket közvetíteni.

— Oké — felelte Mast. — Igen, uram — és keresztülfurakodva a tömegben, újra bement, út közben itta meg maradék tejét. Miért is nem jutott ez neki magának eszébe? — tűnődött.

Benn az udvarban, amikor visszatért, eszeveszetten rohángáló embereket látott. Valahányszor egy bömbőlön zúgó repülőgép húzott el felettük, szétfutottak, mint a tekebábok, melyeket telitalálat ért. Azután újra előjöttek, és tovább futkostak összevissza. Mast látta, amint az egyik katonát találat éri a lábán. Ez szinte hihetetlen volt. Egyszerűen elesett, s úgy maradt ott fekvve, fejét fölemelte, öklével verte a földet, dühében-e vagy fájdalomában, azt Mast nem tudta megmondani. Amikor a gép elhaladt fölöttük, két ember feltámogatta és kivezette, egyik lábát húzta; az egész kép olyan volt, mint amikor egy sérült futballistát levezetnek a pályáról.

Az épület tetején katonák jelentek meg gépfegyverekkel, és viszszalítotték a repülőgépekre, amikor azok ismét közelbe kerültek; innen, ebből a nézőpontból, a tornác alól nézve, Mast nagyon megirigyelte őket. Neki egész nap őrszolgálatot kell teljesíteni, s ennek tetejébe még őt tették meg ügyeletesnek is.

Mast már jó néhányszor volt őrségen, de ügyeletesnek eddig még sohasem kellett lennie. Ennek az volt az oka, hogy mindig zavarba jött, valahányszor a Szolgálati Szabályzatból feltett kérdésekre kellett válaszolnia. Őrszolgálat alkalmával mindig kifényesítette felszerelését, akárcsak a többiek, sőt még a Szolgálati Szabályzatot is bevágta, valahányszor azonban az ügyeletes tiszt kérdéseket tett fel neki, mindig kirázta a hideg, és agya egyszerre felmondta a szolgálatot.

És mégis, gondolta Mast sajnálkozva, ma az egész napot mint ügyeletesnek kell eltöltenie. Máskor ez a legirigyléreméltóbb feladatnak számított, mert az embernek egész nap más dolga sem volt, mint hogy az ezredes irodája előtt üldögéljen, s egész éjszaka pihenni lehetett, míg a többieknek két órai őrködés után négy óra pihenő járt, aztán újra előlről kezdődött az egész.

No, ezt aztán jól kifogta magának, gondolta Mast szomorúan tűnődve. Ez az ő szerencséje. Ügyeletesnek lenni pont azon a napon, amikor ezek a koszos japánok megrohanják Oahu szigetét.

Amíg a fedett tornác védelme alatt állt, s az előtte lejátszóó jelenetet nézte, szomorú, keserű melankólia kerítette hatalmába Mastot. Olyasmit érzett, hogy még a leghosszabb élet is tulajdonképpen rövid, s a végén jön a halál, a kialvás, a rothadás, s hogy az ember élete során nem találhat egyebet, mint pusztulást, keserűséget, hamisságot mindenben és gyűlöletet.

Méltóságán alulinak érezve, hogy szaladjon, mint a többiek, Mast fölényesen megvető mosolyt kényszerített arcára, s bár akarata ellenére bizonyos idegességet érzett, kilépett a tornác védelme alól, és lassan megindult az udvaron át. Pisztolya dacosan verdeste csípőjét. Amíg ment, a lángot köpő repülőgépek kétszer is elhúztak fölötte, a becsa-

pódó golyók kettős porcsikot vertek fel a fűvön, visszapattantak a téglafalakról. Mast érezte, amint hátán összerándulnak az izmok, mégsem volt hajlandó meggyorsítani lépteit.

A harmadik zászlóalj épületének tornáca alól egy tiszt ráordított, haragosan, sértődötten, felháborodottan: — Hé, te tökfejű! El onnan! Megőrültél? Mozgás! Rajta! Ez parancs!

Mast feléje fordította fejét, de nem állt meg, és nem is változtatott járásmódján. Egy hirtelen felbukkanó hangulat úgy öntötte el, mint valami sebből váratlanul kibuggyanó vér. — Eredj a pokolba! — kiáltotta boldogan, tudva, hogy ezúttal még egy tiszt számára is sérthetetlen. Csak amikor a harmadik gép is ott dübörgött fölötte, akkor kezdett szaporábban pislogni, mintha ez a mozdulat önmagában is elég védelmet nyújtott volna. Azután ez a gép is eltűnt az udvar fölül, akár csak az előbbieik. Valami különös módon, a pisztoly birtokolásának érzése, az a tudat, hogy itt van nála, segített Mastnak összeszedni bátorságát. Határozottan kívánta, bárcsak ne kellene leadnia estére. A puskájával másként áll a dolog. Az egyáltalán nem okoz hasonló érzést. Az az átkozott kormány minden katonának puskát is meg pisztolyt is adhatna, amint azt a lovasságnál teszik.

Fenn a parancsnokságon az ezredes irodája körül, amikor Mast odaérkezett, teljes zűrzavar uralkodott. Tisztek futkostak le-föl, egymásba ütközve, egymás útját keresztezve. Valamennyiük arcán, akár csak Mast századában, ugyanaz az üres, buta és izgatott kifejezés ült, ugyanaz, amit Mast a saját arcán is érzett, úgyhogy újra hatalmába kerítette az az érzés, hogy születni látja a történelmet.

Amikor végre meglátta a szárnysegédet az „öreg” irodájából kilépni, jelentkezett nála, és megmondta, miért van itt.

— Hogyan? Ja úgy, értem már — mondta a középkorú főhadnagy, miközben tekintetében zavart izgatottság és egyben bosszúság is tükröződött. — Rendben van, csak maradjon itt. Lehet, hogy lesz valami dolga. Üzenetek meg ilyesmi. — Elrohant. Mast visszaült a helyére. Ily módon kell eltöltenie Hawaii bombázásának napját. Kinn a japán vadászok tovább keringtek gépfegyverezve a kaszárnya fölött, benn a magas rangú tisztek tovább rohanguáltak egymásba ütközve. És Mast csak ült.

A támadás után jó néhány óra telt el, míg a szárnysegéd végre időt tudott szakítani magának, hogy felmentse Mastot a további szolgálattól, és visszaküldje századához. Nem volt többé szükségük rá. A közbeeső időben különböző üzeneteket vitt az ezredestől egyes zászlóalj- és századparancsnokokhoz az indulásra vonatkozólag, két ízben pedig a szárnysegéd küldte el a szállító egységekhez, hogy megtudja, mi az oka a teherautók késésének, ennyi volt az egész.

Mast lassan visszasétált a kaszárnyaudvaron keresztül, amely most rajzott a lázas tevékenységtől. Nemcsak az volt a baj, hogy szinte az egész támadás során távol volt, hanem az is, hogy mivel felmentették az őrszolgálat alól, ez egyben azt is jelentette, hogy le kell adnia a pisztolyt, s Mast most csak arra tudott gondolni, hogy ha a japánok partra szállnak (vagy tán már partra is szálltak), milyen kitűnő fegyver lenne ez a pisztoly. Különösen a japán tisztek szamuráj kardja ellen, melyről

oly sokat olvasott már. Ha a másik három, őrségen lévő embert is visszarendelték már, mindannyioknak le kell adniuk a pisztolyukat, amelyért aláírták az elismervényt. Bosszúsan belerúgott egy göröngybe, melyet a japán gépfegyverek tüze szakított fel a gyeptől.

Amikor századához visszatért, az első dolog, amit a tábori konyha rakodásánál segítkező, rossz kedvű katonák egyikétől megtudott, az volt, hogy az őrszolgálatot teljesítő másik három ember továbbra is szolgálatban maradt. Az egész belső őrség, az ügyeletes kivéve, aki természetesen ő maga volt, parancsot kapott, hogy maradjon a helyén, amíg csak leváltásukról nem gondoskodnak.

Mikor ezt meghallotta, Mast egy pillanatig arra gondolt, hogy felmegy és csomagjába rejti a pisztolyt. Ezt senki sem venné észre, talán hosszabb időn át sem ebben a zűrzavarban. Talán sohasem. De mi hasznát venné a pisztolynak, ha a japánok már a parton vannak, az pedig a csomagjában lapul. Különbén is, gondolta megsemmisülten, aláírta érte az elismervényt. Mastot gyermekkori nevelésének maradványai, valami vele született idegenkedés attól, hogy a fegyelem ellen tegyen valamit, és attól a megszégyenüléstől való félelem, ami akkor várt volna rá, ha rajtakapják, megakadályozta abban, amit megtenni vágyott. Na és ha nem írta volna alá a nevét? Az ördögbe is, ez nem csupán becsületesség, dühöngött magában Mast, ez egyszerűen gyávaság.

De mégsem tudta rászáni magát. Ehelyett csak húzta az időt. Továbbra is magán viselve a pisztolyt és az összes többi őrszolgálati felszerelést, bement az ügyeletes szobába, hogy jelentkezzen az őrmesternél, és meglássa, mi is fog történni. Az őrmester talán észre sem veszt semmit.

— No, mi az? — nézett fel Wycoff törzsőrmester bosszúsan. Íróasztala mögött állt, és az aktákat meg a jegyzőkönyveket csomagolta össze. — Visszaküldték? Rendben van, akkor adja le a felszerelést, aztán menjen fel és csomagoljon be, Mast — mondta nem éppen barátságosan. — Tábori egyenruha, telt hátizsák és katonaláda.

— Igen, uram. — Mast lelkében minden összeomlott. Megfordult, hogy elmenjen.

— Mast — szólt utána Wycoff törzsőrmester élesen.

Mast visszafordult, szíve a torkában dobogott a büntudattól. Visszahívták. — Parancsára, uram.

— Az idő miatt ne izgassa magát — mondta a törzsőrmester keserűen, s fel sem nézett. — Lesz elég istenverte ideje a csomagolásra. — A reggeli riportkönyvet egy akztatáskába lódtította.

— Igenis, uram.

Kinn Mast megpróbálta felmérni a helyzetet: A törzsőrmester meghagyta neki, hogy adja le a felszerelést. Rendben van. Ez többé-kevésbé parancsnak számít. Másrészt azonban Wycoff nem említette külön a pisztolyt, talán észre sem vette. Ez esetleg azért volt, mert ő maga mindig viselt egyet, ha a század kinn volt a gyakorlótéren. A puskája mellett, gondolta Mast keserűen. Sajnos, a többi holmit aligha adhatja le a pisztoly nélkül. Kelletlenül, miközben szeretettel simogatta kezével a pisztolyt, melynek viselése most megnyugtatóbb érzés volt,

mint eddig bármikor, különösen, ha a szamuráj kardokra gondolt, Mast megindult a raktár felé.

A helyzetet a raktárban dolgozó írnök mentette meg. Ez a katona, egy magas, sovány olasz altiszt, aki már legalább tizenkét éve szolgált a hadseregben, véletlenül más, sokkal fontosabb és bosszantóbb dologgal volt elfoglalva, a teherautók rakodására felügyelt. Az utcán állt, a tábori konyhát szállító autó mögött. Egyszerűen ráförmedt Mastra.

— Az isten szerelmére, Mast! Ne zavarjon most azzal a nyavalyás pisztollyal és karszalaggal! — kiáltotta, miközben meglóbált egy harmincas kaliberű gépfegyvert, melyet éppen a kezében tartott. — Most fontos dolgokkal kell törődnöm. A partokat talán éppen most özönlí el az az átkozott japán gyalogság.

— Rendben van, sajnálom — felelte Mast, miközben minden erejével azon volt, hogy váratlan boldogságát a sértett hiúság látszata alá rejtse.

Megszabadulva az erkölcsi felelősség terhe alól, megkönnyebbülve, bár nem minden idegesség nélkül a partokat előzőnlő japán gyalogság gondolatával kapcsolatban (előzőnlő, azaz: mindent ellepve, mint a hangyák), felment, hogy becsomagoljon. A pisztoly még mindig az oldalán volt, a sűrített erőtől súlyosan, a személyes biztonságérzet homályos szimbólumaként. Kétségtelenül mindenki szeretett volna pisztolyt szerezni, ő pedig most megtarthatja anélkül, hogy lopással vádolhatnák: hiszen ő megpróbálta visszaadni.

II.

A második szakasz szállásán nagy volt a sürgés-forgás, a térdelő emberek a hátizsákok szíjait húzták feszesre, katonaládák fölé görnyedtek, melyekbe az extra egyenruhákat csomagolták. Tehát indulás! Csomagolás közben Mast újra arra gondolt, hogy ha most hátizsákjába rejtene a pisztolyt, senki sem venné észre. Ha megtenné, talán *soha* senki sem gondolna többé rá. Ha azonban a japánok már a parton vannak, akkor talán rögtön hasznát veheti. Ha pedig a század eldobálja a hátizsákokat, amikor tűzbe vetik, s minden bizonnyal így lesz, a pisztoly pedig a hátizsákban marad...

Annak tudatában, hogy még idejekorán megpróbálta leadni a raktárba, Mast elhatározta, megkockáztatja a dolgot, és mindenképpen továbbra is magánál tartja. Mi haszna lehet belőle, miféle védelmet nyújthat neki, ha a katonaládjában vagy a hátizsákban hever? A pisztolytáska szerencsére egészen közönséges pisztolytáska volt, nem olyan, mint amelyet a tábori rendőrség tagjai viselnek. Csupán le kellett szednie az eredeti derékszíjról és a saját töltényövére erősítenie, a tartalék tölténytárat pedig a tölténytáskába tönnie. A karszalagot, a rohamszíjat azután a pisztoly tartósíjával együtt a katonaláda fenekére rejtette. Miközben valami különös hetykeséggel viselte fején acélsisakját, s úgy érezte, most már semmitől sem félne, bármi történjen is velük, Mast mindent lecipelt az udvarra, ahol a század lassan már felsorakozott. Wycoff törzsőrmesternek igaza volt az időt illetőleg. Teljes

másfél órát kellett még várniok, s már majdnem három óra volt, amikor a csapatszállító autók útnak indultak.

A partokra vezető út során Mast csupán egyetlen észrevételt hallott a pisztolyra vonatkozólag. Egy nagy darab kékre borotvált arcú ír, aki más szakaszhoz tartozott, de most ugyanarra a teherautóra került, s O'Briennek hívták, látható irigységgel megkérdezte, hol szerezte a pisztolyt.

— Ezt? — válaszolt Mast hűvösen, miközben agya sebesen dolgozott. — Ó, ez már régóta az enyém. Vettem egy pasastól.

O'Brien némán csóválta fejét, széles homlokát ráncolta, és nyelvével megnedvesítette ajkát, majd néhányszor összekulcsolta térdén hatalmas sonkaszerű kezét. Éhesen, mondhatni vágyakozón nézett a táskába rejtett pisztolyra. Aztán elfordította nagy, sötét hajú, halványzöld szemű fejét, s a gépfegyverrel sebtében felszerelt vezetőfülkéjű teherautó hátuljáról a tenger felé nézett. Amióta a századhoz került, Mast többször látta, amint hatalmas, szinte herkulési ökölvívó küzdelmekben vett részt, most azonban nem keltett fenyegető benyomást. Újra Mast felé fordult. — Eladod? — kérdezte fojtott hangon.

— Eladni? Dehogyan adom. Akkor miért vettem volna.

O'Brien felemelte vastag ujjú kezét, és kigombolva ingzsebét, egy bankjegyköteget húzott elő. — Az éjszaka némi pénzt nyertem a kockán — mondta sóváran. — Ötven dollárt adok érte.

Mast meglepődött, és úgy rémlett neki, nem hallotta jól. Fogalma sem volt, hogy új szerzeménye valaki szemében ilyen értékes lehet, kivéve természetesen saját magát. De most itt volt O'Brien, és itt volt a pénz. Az autóban senki sem figyelt rájuk.

— Nem eladó — felelte Mast. — Sajna. Nekem is kell.

— Hetvenet adok érte — mondta O'Brien majdnem könnyörögve. — Ennyi az egész pénzem.

— Ne licitálj! Mondtam már. Azért vettem, mert nekem is szükségem van rá.

— Hát jó — mondta O'Brien reménytelenül, és pénzt visszacsúsztatta zsebébe, majd begombolta. Szomorúan szorongatta puskáját, és széles, sötét arcát elfordítva, halványzöld szemével újra a tenger felé nézett.

Más ezenkívül nem is történt. Nyilván senki más nem látta meg a pisztolyt, még Mast rajparancsnoka sem. Mindannyian arra gondoltak, ami a parton vár rájuk. Mast nem tehetett róla, de bizonyos önelégült szájalmat érzett O'Brien iránt, valami olyasmit, amit az üdvözülni vélő hívő érezhet olyan személy iránt, akinek mindebben nem lehet része. Mast azonban nem tudta, mit tehetne. Csak egy pisztoly volt, amely a sors, a szerencse és egy csomó előre nem látott esemény révén az ő, nem pedig O'Brien kezébe került.

Nem csupán Mast és O'Brien voltak azok, akik minduntalan a tenger felé tekingettek. Ha az ezredes tudta, hogy a japán csapatok nem szálltak partra, akkor ezt nyilván megmondta a századparancsnoknak, ez azonban, úgy látszik, nem tartotta szükségesnek, hogy ezt emberei tudomására hozza. Lehet, hogy az igazságot senki sem tudta. Az autókban ülő emberek semmi esetre sem tudták. Amint a hosszú járműoszlop

minduntalan meg-megállva előrehaladt és a kanyargó úton lefelé ereszkedett a szigetek központi platójáról a tengerpart felé, a dombok közül egyes pontokról az emberek egészen jól elláthattak Pearl Harbor és Hickam Field füstölgő romjai felé. A látvány még inkább elgondolkoztatatta őket. Ameddig csak a szem ellátott, mérföldhosszú autósorok kígyóztak, az egyes autók ütközői szinte érintették az előttük haladók hátsó részét; lassan, lépésben haladtak Honolulu felé. Ennél többet senki sem tudott.

Mégis, jóval a városba érkezés előtt már mindenki tudta, hogy a japánok nem szálltak partra. A hír, melyet autóról autóra kiáltottak hátra, sokkal gyorsabban ment visszafelé a maga útján, mint ahogy ők maguk előrehaladtak. Ez az értesülés azonban senkit sem nyugtatott meg. Ha ma nem szálltak partra, majd megteszik holnap vagy holnapután. A városba érkezve az autókban ülők csak igen kis mértékben viszonzták a polgárok széles mosolyát, azokét a polgárokéét, akik csupán egy éjszakával ezelőtt, a katonáktól még semmi egyebet sem vártak, mint hogy a pénzüket elvehessék tőlük.

A csapatszállítást még Schofieldben egy jó előre elkészített terv alapján úgy szervezték meg, hogy az egyes parti állások legénységét és felszerelését előre összeállítva ugyanarra a teherautóra vagy teherautókra rakták fel. Ennek következtében a konvojnak az a kis szakasza, amelyhez Mast százada is tartozott (és amelynek előre kijelölt helye Wailupe-tól keletre, Koko-Headen át húzódva, Makapuu Headig terjedt), letért a főútról, s a mellékutcákon át haladt keresztül a városon, majd egyedül találta magát a kelet felé, Kamehameha irányába vezető országúton; rendeltetési helyükre érkezve, az egyes autók egymás után váltak le az oszlop éléről, míg végül már csupán négy kocsi maradt a század legnagyobb védelmi állása, Makapuu fok számára, ezek egyikén ült Mast is. A hatás ijesztő, úgyszólván végsőkig csüggesztő volt. A hatalmas, erőteljes, számtalan emberből és járműből álló oszlop négy árva teherautóra apadt le, amelyek harmincöt vézna emberrel és tizennyolc ösztövérről gépfegyverrel megrakodva haladtak a hegyek és tenger közt húzódó úton; az egész úgy hatott, mintha nekik egyedül kellene felvenniök a harcot az egész japán imperialista hadigépezet ellen. Ők legalábbis így érezték. Mast a pisztoly felett érzett öröm ellenére sem tudott úrrá lenni borzongásán.

Makapuu Head közismerten a legrosszabb hely volt a század egész szakaszán. Először azért, mert, ellentétben a század állásainak többségével, környékén mérföldes körzetben nem volt semmiféle emberi lakhely, és semmiféle civil népség, hogy megcsodálja az embert, s ami sokkal fontosabb, hogy élelmet lehessen szerezni tőlük. Másodszor azért, mert az egész század vonalán ide jutott el utolsónak a kaja, úgyhogy mire a konyhát szállító kis teherautó megérkezett, a nagy alumínium fazekakban lévő étel már anynyira kihűlt, hogy tetején megfagyott a zsír. Harmadszor azért, mert az egész szakaszon Makapuu volt az egyetlen olyan állás, amely elég nagy volt ahhoz, hogy tényleges autonóm parancsnoksága legyen; az állások nagy részében ugyanis nem volt több, mint négy, öt, legfeljebb hét ember, akiket csupán egyetlen őrmester vagy káplár vezetett, Ma-

kapuuban ellenben harmincöten voltak, külön hadnaggyal, hat szakaszvezetővel és négy káplárral, azt pedig minden katona tudja, mennyire más egy altiszt, ha valami tiszt szemmel tartja, s mennyire másként cselekszik, amikor a maga feje szerint járhat el.

Negyedszer az volt a baj, hogy Makapu Point a szigetnek azon a felén volt, amelyet a szigetlakók Oahu szeles oldalának neveznek. Messze, magányosan nyúlt ki a tengerre, úgyhogy közte és San Francisco között semmi sem volt, a szél itt egyenesen nekizúdult a Pali hegynek, ahol aztán arra kényszerült, hogy függőlegesen felfelé fújjon, s éppen elég erős volt ahhoz, hogy valami leugró öngyilkosjelölt esését lelassítsa úgy, hogy az illető, a több mint száz lábnyi esés ellenére, lábtörésen kívül aligha érhetett volna el egyebet. A szél azonban, eleven, száguldó levegőáradatként, a hegyen túlra is elhatolt. A „szél” szó túl szelíd meghatározás volt arra, ami itt megállás nélkül fújt, különösen, ha valakinek szüntelenül itt kellett élnie. Makapuuban az ember valójában sohasem szabadulhatott meg a széltől. Sohasem állt el. A még novemberben sziklába vajt bunkerekbe is behatolt, és jeges örvényeket kavart a didergő emberek körül, akik ott aludni próbáltak.

Ha mindez nem elég, akkor volt még egy ötödik dolog is, ami miatt Makapu a „világmindenség s... lyuka” elnevezésre rászolgált: sehol semmiféle épület sem volt, ahová be lehetett volna húzódni, sőt a sziklák felületét még annyi föld sem borította, hogy sátorkarót lehetett volna bele verni. Ez volt Richard Mast parti állásának helye, melyet, mint megjegyezte, szokott szerencséjével kifogott magának. Ez volt az a hely, amelyet az autokról lekászoló, először katonailag védhetővé, majd lakhatóvá kellett tenni.

Az első hét során mind az egyik, mind a másik dologra irányuló kísérletek, tekintve, hogy a japánok támadását mindennap várták, igen vérszegények és egyben nevetségesek is voltak. Szolgáltatuk főleg abból állt, hogy (miután a bunkerekben előzőleg felállították a géplegyveleket) egész nap drótakadályokat emeltek, melyeket legtöbb esetben elmosott a tenger, vagy fél éjszakán át őrt álltak, az éjszaka másik felét pedig azzal töltötték, hogy a ponyvára meg a két takaróra vigyáztak, amelybe csavarták magukat, nehogy elragadjon a szél. Ennek következtében alvásra nemigen maradt idő. Bármilyen szorosan és gondosan csavarta is be magát valaki, a szél hol itt, hol ott próbálkozott, amíg csak valahol egy szabad sarokot nem talált magának, hogy véget nem érő es őrdőgi harcát megkezdhesse. Bent a „fedél alatt”, ha ugyan a bunkerként szolgáló, sziklába vágott fülkék rászolgáltak erre az elnevezésre, kevés hely volt, úgyhogy az emberek nagy részének kint, a teljes erővel fújó szélben kellett feküdni a köves talajon. Még csak meg sem kísérelte senki, hogy az emberek számára valami alvásra alkalmas menedékhelyről gondoskodjon.

Mindez a kényelmetlenség a várható japán partraszállással kapcsolatos izgalmakkal és a Fülöp-szigetektől érkező rossz hírekkel egyetemben, korántsem keltett akkora érdeklődést Makapuuban, mint Mast pisztolya, amikor létezése mindenki előtt ismeretessé vált. A támadás után következő első öt nap során Mast nem kevesebb mint hét, egymástól független árajánlatot kapott, s ezenkívül még két kísérlet is

történt, hogy alvás közben ellopják tőle. Nem emlékezett, hogy az alatt az év alatt, mióta századánál tartózkodik, valaha is ennyi figyelmet szenteltek volna neki.

Teljesen világos, hogy O'Brien szája járt el. Csakis ő beszélhetett a facér, számba nem vett pisztolyról, amely Mast birtokában van. Érte való sóvárgásában és afeletti elkésesedésében, hogy nem tudja megszerezni, nyilván ő mesélt róla valakinek, ha ugyan nem mindenkinek. Különbön hogyan tudta volna meg mindenki. Mast most kezdte csak érteni, milyen hibát követett el, amikor azt hazudta, hogy vette. Ez teljesen ösztönös cselekedet volt, mert nem akart a raktárról beszélni, ahonnan tulajdonképpen szerezte, s a hadseregben eltöltött két év után Mast nagyon is jól tudta, hogy nem egy ember szívesen beköpné a dolgot, egyszerűen csak azért, mert a pisztoly nem az ő birtokában van. Ezért hazudott, és a hazugság meggyőzőnek bizonyult. A raktárban, úgy látszik, tökéletesen elfeledtek arról, hogy egy pisztoly hiányzik. A hazugság sikere azonban új problémákat vetett fel, s Mast pisztolyát valójában szabad prédává tette; aki megszerezte, magáénak mondhatta.

Mast az adott körülmények ellenére a pisztolyt a magáénak tekintette, sőt bármiféle más körülmény ellenére is annak tekintette volna. Miután a támadás napján valami különös módon nála maradt, s azóta is öt napon át mindig magánál hordta, gondját viselte, valami olyan érzés lett úrrá rajta, amit azon a vasárnapon, amikor tudta, hogy vissza kell adnia, még egyáltalán nem érzett. Most már csupán egy lépés választotta el attól, hogy maga is elhiggye, vette a pisztolyt, csak egy logikusnak látszó lépés hiányzott ahhoz, hogy az egész mesét megtörtént ténynek tekintse. Ha nagyon megerőltette emlékezőtehetségét, még akár az arcára is emlékezett annak a 8. tábori tüzérségi üteghez tartozó katonának, aki a pisztolyt eladta neki. Így, érdekes módon, a pisztoly tényleg azzá vált, aminek mindenki hitte. Mast pedig ezen az alapon kész volt arra, hogy megvédje. Megvédje minden fenyegető veszedelemmel szemben.

Az árajátok húsz és hatvan dollár között mozogtak, a hetven dollárt, amit O'Brien az első nap hevében ígért neki, sohasem érték el. O'Brien ezúttal nem vett részt az árverésben, mert az egyik bunkerban hetven dollárját szinte teljesen elvesztette egy pókerjátszmán. A póker volt úgyszólván az egyetlen szórakozási lehetőség, ami még számukra megmaradt, s miután pénzüket itt alig használhatták egyébre, akinek csak volt, játszott; a felettesükként szereplő fiatal hadnagy pedig képtelen volt ennek gátat vetni. Valahányszor aztán valaki nagyobb összeget nyert, rendszerint Masthoz fordult, és felajánlotta a pisztolyért. Mast természetesen valamennyi ajánlatot visszautasított.

Ami a két lopási kísérletet illeti, Mastnak szerencséje volt, hogy mindkettőt idejében meg tudta hiúsítani. Egy alkalommal, amikor Mast úgy aludt, hogy töltényövét a táskában lévő pisztollyal együtt hevenyészett párnaként a feje alá tette, nyugtalan álmából a szüntelen szélben egyszerre arra ébredt, hogy az övet a pisztollyal együtt valaki lopva kihúzza feje alól. Utánkapott, megragadta, és egyetlen rántással visszaszerezte pisztolyát. Amikor azonban felállt, hogy körülnézzen, a holdfény nélküli sötétségben már csak egy görnyedt futással mene-

külvő alak hátát látta, a süvöltő szélben még a léptek dobogása sem hallatszott. Ezután úgy határozott, hogy az övvel a derekán alszik. Miután azonban két nappal később valaki, akinek menekülés közben szintén csak a hátát láthatta, éjszaka, míg aludt, megpróbálta kihúzni táskájából, a pisztolyt derékszíjára erősítette, s ezt begombolt inge alatt viselte, erre cipzáras tábori zubonyát vette fel, amire kívül a töltényöv következett. Ez meglehetősen kényelmetlenné tette az alvást, de miután az alvás Makapuuban így is, úgy is kényelmetlen volt, nem sokat törődött vele. Ha már pisztolya volt, mindenáron meg is akarta tartani.

Érdekes lett volna elgondolkozni azon, miért kívánta meg egyszerre mindenki azt a bizonyos pisztolyt, s Mast gondolkozott is ezen egy keveset. Természetesen, mindki mindenki szeretett volna pisztolyt szerezni, most azonban érezte, hogy ezenfelül még valami más is van a dologban. Egészében azonban nagyon elfoglalt volt; egész nap dolgozott, éjszaka aludni próbált, és azon volt, hogy megőrizze pisztolyát, úgyhogy alig maradt ideje bármiről is komolyan elgondolkozni.

Természetesen nagy része volt a dologban annak a ténynek, hogy a pisztoly szabad volt, és senki felszereléséhez sem tartozott. A gépfegyveres szakasz valamennyi tagja szintén viselt pisztolyt, nekik azonban joguk volt erre, és ezért senki sem kísérelte meg ellopni tőlük. Ez céltalan lett is volna, hiszen valamennyi sorszámmal volt ellátva. Mast azonban vette az övét (Vette? Igenis! Vette. Határozottan vette.), nem elismervényt írt alá érte, ennek folytán nem volt számon tartva, és ezért ha valaki megszerezte volna, meg is tarthat'a volna magának.

És mégis, e fontos pont ellenére is, volt itt valami, amit Mast nem tudott teljesen felfogni. Mindenki szinte megőrülni látszott a pisztolyért. Mindezt sem megérteni, sem megmagyarázni nem tudta.

Mast csak azt az érzést ismerte, amit a pisztoly neki adott, s ez mindenért megvigasztalta. Amikor két takaróba és ponyvába csavarva feküdt, miközben a sziklás talaj bordáit és lágycákát bökdöste, s a szél fejét és füleit korbácsolta, vagy amikor vállig zsidbadt karral a makacs szögesdrót kifeszítésének soha véget nem érő műveletét végezte, egyetlen vigasza a pisztoly volt. Neki ez jelentette az üdvösséget. Egy nap pedig ez fogja megmenteni. Az a személyes biztonságérzet, amit kölcsönzött neki, mérhetetlen volt. Az egész jelenetet maga elé tudta képzelni: Sebesülten, elhagyatva fekszik, puskáját elvesztette, jártányi ereje sincs már, győztesen hajol föléje egy japán őrnagy, kezében kivont karddal, készen arra, hogy kettéhasítsa; és ekkor csak a pisztoly mentheti meg. A világ eresztékeiben recseg ugyan, de ha meg tudja tartani pisztolyát, megmaradhat számára a menekülésnek az a lehetősége, amit ez a szép kis kékesen csillogó, golyókkal töltött acélszerkezet tartogat neki, s minden veszély elől megmenekülhet.

III.

Az első nyílt eltulajdonítási kísérletet, amely lényegesen különbözött az éjszakai lopási kísérletektől, ugyanaz a nagy darab, komor,

esetlen O'Brien nevű ír követte el, aki a teherautóban meg akarta vásárolni Masttól a pisztolyt. Körülbelül egy héttel a támadás után, egy éjszaka történt, amikor mindketten őrségen voltak. A minden percben várható invázió okozta feszültség ekkor még nem hagyott alább.

Természetesen az volt a parancs, hogy minden bunkerban — vagy „lyukban”, ahogyan általában nevezték őket — egy embernek mindig ébren kell lennie, és szemfájdító erőfeszítéssel nézni a hegyfok alatt sötétlő tengerre, s figyelni, feltűnnek-e a partra szállni készülő japán csapatok, amelyeknek nyomuk sem volt. Tekintettel azonban az állás helyzetére és arra, hogy a sziget belseje felől sebezhető volt, a fenti óvintézkedéseken kívül még úgynevezett sétáló őrszemeket is rendeltek az előretolt állások közelébe.

Ezen a bizonyos éjszakán Mast és a másik lyukhoz tartozó O'Brien, akinek területe szomszédos volt az övével, sétájuk során több ízben összalálkoztak, s egy ideig beszélgettek a vadul nyargalászó jeges szélben. Az egyik ilyen találkozás alkalmával történt, hogy egyszerre mindkettőjüknek úgy rémlett, mintha a süvöltő szélben valami zajt hallottak volna, s az úgy hangzott, mintha egy lezuhanó kődarab hangja volna.

— Mi volt ez? — suttogta Mast. — Hallottad te is?

— Igen — sügta vissza O'Brien. — Igen, hallottam.

Mindketten lelapultak, egy ideig hallgatóztak, de semmit sem hallottak. Holdfény nem volt, s a vaksötétben semmit sem lehetett látni, de azért mindketten tudták, mi van előttük. A csupasz szikla, amelyen álltak, még vagy tíz yardnyira terjedt, azután egy kerítés következett, ez egy vékony földréteggel és ritkás fűvel borított területet határolt el, mely egy fehér gyáros tulajdonát képezte, de egy szorgalmas, csendes japán ember bérelte, aki marhalegelőnek használta. A kerítésen túl balra, a szikla meredeken emelkedett felfelé, majd egy alacsonyabb hegytetőbe ment át, jobbra pedig a mező szelíd lejtéssel egészen az országútig húzódott.

— Úgy hangzott, mintha éppen innen jönne — suttogta Mast, miközben a szél szinte elsodorta szavait, és az emelkedő szikla felé mutatott.

— Igen — válaszolta O'Brien, nem valami bátorító hangon. — Egészen biztosan innen jött.

Egy ideig még hallgatóztak.

— Nem tudom — felelte O'Brien. — Mit gondolsz, mit kellene tennünk?

Mast meglepődött. A nagy, kemény O'Brien, akit annyiszor látott hősies ökölvívó küzdelmekben részt venni, egyszerre őt kérdezi, mit kellene tenni. Ez érthetően hízelt neki. — Azt hiszem, nem mehetünk el innen, hogy ki ne vizsgáljuk a dolgot — suttogta elszántan, és elővette pisztolyát. — Te nem gondolod? — tette hozzá.

— De így gondolom — mondta O'Brien minden különösebb lelkesedés nélkül. — De hogy csináljuk?

Mast nyugodtan hátrahúzta pisztolyának závarját, s a tárból egy töltényt csúsztatott a csöbe. Ezzel a pisztolyt lövésre kész állapotba helyezte.

— Vigyázz ezzel a vacakkal, Mast — súgta O'Brien idegesen.

— Vigyázok — ígérte meg Mast, mintegy óvatosságra intve saját magát. Az állásokban senkinek sem volt szabad csőre töltött fegyvert viselnie, a töltények csak a tárban lehettek. Mast most akarata ellenére valahogy bűnösnek érezte magát, mintha valami rosszat követett volna el azzal, hogy a töltényt a csöbe továbbította. — Lehet, hogy csak egy tehen — fűzte hozzá.

— Nem lehet — pusmogta O'Brien. — Egy héttel ezelőtt mind az öt tehenet elvitték innen.

— Akkor én most egy kis terepszemlét tartok — mondta Mast keményen, de egyszerre ugyanazt a kellemetlen, bizonytalan idegességet érezte, mint a támadás napján, hátizmai ismét rángatózni kezdtek. Ezt azonban nem akarta O'Brien tudtára adni. — Fedezz innen a puskáddal. Van a csövében golyó?

— Nincs.

— Akkor tegyél bele egyet. De az istenért, légy óvatos. Az isten szerelmére, belém ne lőj.

Amint arcuk a sűrű sötétségben alig néhány hüvelyknyire volt egymástól, Mast az O'Brien arcán látható nyilvánvaló idegesség ellenére is egy hirtelen felvillanó, nagyon halvány, ravasz fényt tudott az ír halványzöld szemében felfedezni.

— Tudod mit — suttogta O'Brien —, add ide a pisztolyodat, hagyj engem előre menni és körülnézni, s te fedezz engem a puskával.

A pisztolyért érzett aggodalom önkéntelenül és automatikusan járta át Mast egész lényét. — Nem — mondta gyorsan. — Nem tehetem. Én akarok előremenni.

— De én sokkal nagyobb vagyok nálad. És erősebb is.

— Az semmit sem jelent, amíg megvan a pisztolyom. No, rajta, fedezzél. Csak belém ne lőj, az istenért. Lehet, hogy hosszabb ideig távol leszek, így, ha nem hallasz engem, ne aggódj, ne lőj és . . .

— Ne félj, öreg haver — válaszolt súgva O'Brien. — Itt leszek ezen a helyen, a hátad mögött, és minden bajtól megvédelek.

Mast egyszerre melegséget érzett társa iránt, s amikor előre kúszott, egész bátornak érezte magát, habár kissé ideges is volt; hallotta, amint a Springfield závarja halkán visszacsapódik, és töltény csúszik a csöbe.

Valójában semmit sem talált. Amikor a kerítésnél minden pillanatban azt várta, hogy rálőjenek, felállt, hogy átmásszon, Mast az kívánta, bárcsak kölcsön adta volna O'Briennek a pisztolyt, és hagyta volna őt előremenni. Vagy öt percig kúszott a gyepen, arcát fűszálak verdesték, orrába fűmag hatolt, ruhája pedig átnedvesedett a harmattól. Semmit sem látott, és semmit sem hallott. Végül felállt, s először óvatosan, azután nyíltan, egészen fölegyenesedve visszament a kerítéshez, kissé neveltségesebben érezte magát, de közben mégis félt, hátha O'Brien rá talál löni.

— Én vagyok! — szólt rekedt suttogással. — Ne lőj, az isten áldjon meg.

— Gyere — szólította O'Brien halkan.

Ez volt Mast első tapasztalata az ellenséggel vívott küzdelemben, ha ugyan ezt annak lehet nevezni, s úgy érezte, nagyon jól megállta helyét. Még ha ki is sült, hogy nincs semmiféle ellenség a közelben. Meleg baráti érzés öntötte el O'Brien iránt, akivel együtt élte át ezt a kalandot.

— No, találtál valamit? — kérdezte O'Brien, amikor visszaért hozzá. Kezében puskájával, még mindig a földön kuporgott.

— Semmit — mondta Mast normális hangon.

O'Brien kivette a puskacsőből a golyót és fölállt. Nevetett, még mindig kicsit idegesen, és súlyos kezével Mast hátára csapott. — Nem szégyellem kimondani, egész ideges lettem.

— Én is — mosolygott Mast melegen.

— Az efféle pisztoly nagyszerű dolog ilyen esetben — mondta O'Brien irigyen.

— Az igaz. — Mast kivette belőle a tölténytárat, s aztán tenyerébe csúsztatta a csőben lévő golyót. Ez mindig ügyetlen, piszmozgó művelet.

— Várj, segíték — ajánlkozott O'Brien. — Tartom, amíg te visszarakod a golyót a tárba.

— Rendben van — mosolygott Mast, és átadta a pisztolyt. Ekkor történt. Mikor a töltény visszahelyezése után Mast felpillantott s kinyújtotta kezét, észrevette, hogy O'Brien két lépéssel odébb húzódott, s a pisztolyt övébe dugta.

— Ejnye, mit csinálsz, gyere ide — tiltakozott Mast. — Hagyd abba a hülyéskedést — és a pisztoly után nyúlt. O'Brien még néhány lépéssel távolabb ment, s azután szemtelenül vigyorogva megállt.

— Most nálam van — mondta. — Meg is akarom tartani. Ugyan mit tehetsz most ez ellen?

— De ilyesmit mégsem tehetsz: — kiáltotta Mast. Már a család és becstelenség pusztja ténye is mélyen és őszintén megbotránkozott. Néhány pillanattal ezelőtt még igazi bajtársak voltak, együtt osztották meg a veszélyt. Még mindig nem tudta elhinni, hogy O'Brien tényleg ilyet tehessen. Bizonyára tréfál. — Ezt igazán nem teheted meg — erősítette.

— Miért ne? — vigyorgott O'Brien önelégülten. — Már megtettem, vagy nem? Mit tehetsz most? Nem veheted el tőlem. Ezt te magad is tudod. Te nem tudsz megverni, engem, Mast — ismét vigyorgott. — No, nézzük, mit tehetsz most?

— Szólhatok Pender őrmesternek — felelte Mast, s ugyanakkor haragudott magára, amiért ezt mondta, de a tehetetlen düh, minden mérgek legrosszabbika, egészen hatalmába kerítette.

O'Brien továbbra is csak vigyorgott: — Miért szólhatnál? Azért, mert elvettem tőled egy pisztolyt, amire nincs is jogod? Ez a pisztoly nincs a listán, ezt te is tudod. Azt mondod, vetted. Tehát: a pisztolyt valaki ellopta a hadseregtől. Legfeljebb az történe, hogy Pender mind a kettőnkől elvonná. — O'Brien még egyszer elégedetten elvigyorodott, és a pisztolyt még mélyebbre az övébe tolt. — Különböznél figyelmeztetek, ne légy olyan balek, és ne köpj be. Mert akkor kiverem belőled a lelket. Azt pedig nem szeretném megtenni.

Mast gyökeret verve állt, minden erkölcsi norma megrendült benne. Nemcsak azért, mert társa ilyen alávaló módon rászedte, hanem azért is, mert ez közvetlenül azután történt, hogy előzőleg bajtársiasan, közösen szálltak szembe a veszéllyel, amely különben komoly is lehetett volna. Mindez hihetetlen volt. Egyenesen érthetetlen. És a tetejében még veréssel fenyegeti. Mert az a tény, hogy semmi esélye sincs, hogy a verekedésből győztesként kerüljön ki O'Briennel szemben. A tehetetlen düh lángja egészen elborította Mastot.

— Lehet, hogy megverhetsz. Lehet, hogy meg is teszed. De végül is nem fogod megtartani a pisztolyt, arról biztosíthatlak. Az enyém! Én vettem. És vissza akarom kapni.

— Ugyan hagyj ezt, Mast. Ezt te sem gondold komolyan. Inkább add ide a táskát és a töltényeket. A pisztoly nélkül úgysem érsz velük semmit.

— Sohasem kapod meg tőlem őket. Vedd el, ha akarod. De előbb elhajtom őket a sziklán túlra. — A gondolatra, hogy pisztolyát elvesztette, elvették tőle, s ezzel megmenekülésének lehetősége is odalett. Mast gyomrában valami mérhetetlen üresség keletkezett, és rosszsullét környékezte. — Az összes hazug, csaló, hitvány gazember közül te vagy a legaljasabb, O'Brien. Te viszed el valamennyiök közül a pálmát! — Ezek a szavak azonban hiábavalóak vagy még annál is rosszabbak voltak. Ugyan mit is érnek ilyenkor a szavak?

O'Brien nyilván ugyanezt érezte, mert továbbra is Mast képébe vigyorgott. — Nevezz, aminek akarsz. Add ide a golyókat és a táskát!

— Nem adom.

O'Brien vállat vont. — Rendben van. Akkor majd szerzek máshol. Fő, hogy nálam van, ami a legfontosabb, a pisztoly... Nézd, Mast. Megpróbálok veled értelmesen beszélni. Próbálg te is értelmes lenni. Jó? — O'Brien kifeszítette vállát, vigyorgott, megsimogatta újonnan szerzett pisztolyát, és igyekezett megértetni magát. — Neked nincs szükség erre a pisztolyra, Mast. Minek neked ez a pisztoly? Te egyszerű őrzető vagy a harmadik szakasz harmadik rajában. Én azonban első számú felderítő vagyok a szakaszomnál. Tudod te, mit jelent ez? Mindig én vagyok az első pasi, akárhová megyünk, én meg a társam, a másik felderítő. Nekem kell minden bokorba elsőnek bebújni, minden pillanatban belém lőhetnek. És mi lesz, ha elfognak? Hallot'ál már azokról a szamuráj kardokról, amit a japán tisztek viselnek? Tudod te, mit csinálnak a foglyokkal? Kettéhasítják őket a kardjukkal. Én felderítő vagyok. Nekem *szükségem van* erre a pisztolyra. Egy nap talán éppen ez mentheti meg az életemet. Valóban, egyszer még tényleg az életemet mentheti meg. *engem* menthet meg. — O'Brien kis szünetet tartott, várva, hogy izgalma alábbhagyjon egy kissé. — Tudod te, mit jelenthet ez egy felderítőnek? — Újra szünetet tartott — Neked pedig, aki csak egyszerű gyalogos vagy, méghozzá iskolázott is, ugyan miért lenne fontos? Te még akár valahol a parancsnokságon is dolgozhatnál mint hivatalnok. Ez lehetséges. Miért ne dolgozhatnál a parancsnokságon? Minek hát neked ez a pisztoly? — Abbahagyta a beszédet, kezével erőteljesen a csípőjére csapott, mintha ezzel akarná alátámasztani érveit.

Mast dühös, elkeseredett megdöbbenéssel hallgatta. O'Brien komolyan azt gondolja, hogy joga van az ő pisztolyára. Hogy joga volt elvenni tőle. O'Brien meggyőzte saját magát, hogy álcázatlan tolvajlása erkölcsileg jogos. És nemcsak azt hiszi, hogy jogos, amit tett, hanem még becsületesnek is képzei magát. Dühének hevében Mast azt kívánta, bárcsak elég erős volna, hogy megverhesse és visszavehesse tőle a pisztolyt. Erre azonban semmi kilátása sem volt.

— Nézd, Mast, szeretnék becsületesen eljárni veled szemben — mondta O'Brien. — Igazán szeretnék. Az ördögbe is, tíz dollárt adnék érte, ha nem vesztettem volna el pókerem majdnem az egész pénzemet. Most legyél jó fiú, és add ide a golyókat meg a táskát.

— Sohasem kapod meg őket. — Mast agyán hirtelen egy ötlet villant át, ravasz ötlet. Egy alkalommal moziban látott ilyesmit. Igaz, hogy nem tudja megverni O'Brient, de ez nem jelenti azt, hogy nem tud túljárni az eszén. Úgy téve, mint aki belenyugodott a vereségbe, hátralépett s megfordult, hogy felvegye puskáját, amely O'Briené mellett hevert a földön. — Ha megpróbálok elvenni tőlem őket, isten bizony keresztüllőlek. — Míg beszélt, lehajolt, jobb kezével felvette puskáját, baljával pedig egy nagyobb meglazult kódarabot emelt fel, amelyet rejtegetve a combjához szorított. Azután lehangoltan elindult visszafelé.

— Ne félj — vigyorgott O'Brien fölényesen. — Golyókat mindig tudok szerezni hozzá. — Ő is a puskájáért ment. — Meg ne próbálj bármit is tenni, annyit mondok. Nem szeretnék elagyabugyálni. Ami pedig azt illeti, hogy belémlősz — folytatta képmutatóan —, én magam sohasem gondolnék arra, hogy rálőjek egy pasasra, aki az én hazám oldalán harcol a háborúban. — Vigyorgva, testi fölényének tudatában, arra fordult, ahol puskája feküdt. Most háttal állt Mastnak.

Ez volt az a pillanat, amire Mast várt. Gyorsan felemelte karját és a nehéz követ O'Brien feje fölött áthajította a kerítésen, majd lövésre készen, bal kezével is megragadta puskáját. A kódarab nagy robajjal gurult lefelé a sziklás lejtőn, hangja még a süvöltő szél ellenére is jól hallható volt. O'Brien, lekapva puskáját, előreugrott.

— Mi volt ez? — suttogetta.

— Te is hallottad? — súgta Mast. Csendesesen egy lépéssel előrébb húzódott, majd kissé előrehajolva, jobb kezével O'Brien jobb karja alá nyúlt, amely a lövésre kész puskát tartotta. Kirántotta pisztolyát O'Brien övéből, aztán gyorsan visszahúzódott.

O'Brien megfordult, és hüledezve nézett Mastra.

— Egy lépést se! — sziszegte Mast. — Mert szétverem vele a koponyádat. Ez olyan biztos, mint a halál. — Azután, mintegy válaszul a ki nem mondott kérdésre, hozzátette. — Én voltam az. Én dobtam át a követ a fejed fölé.

O'Brien lassan arra fordította nagy, nehéz fejét, amerre a szikladarab legurult a lejtőn, azután arcát újra visszafordítva, halványzöld szemével Mastra meredt. — Te piszok disznó! — mondta nekivadultan. Egy pillanatig úgy tetszett, hogy ledobja puskáját és nekiront. — Te piszok disznó, aljas, hazug csalo! — Az ütésre készen felemelt pisztoly Mast kezében azonban éppen elég volt arra, hogy bárkit távol tartson magától.

— Gyere ide — gúnyolódott Mast, akibe O'Brien habozása egyszerre önbizalmat öntött. — Gyere ide, O'Brien. Akarod a pisztolyomat? Megkapod. Egyenesen a pofádba. — Előbbi dühe újra felforrnt benne, úgyhogy egy pillanatil azt kívánta, bárcsak O'Brien tényleg nekiron-tana, hogy a pisztollyal fejbe vágghassa.

O'Brien lustán felegyenesedett, puskájának tusát a sziklás földre támasztotta, azután könnyedén a csőre támaszkodott; igyekezett nem-törődömnek mutatkozni, ez azonban egyáltalán nem sikerült neki. — Agyafúrt fickó vagy — ez volt minden, amit mondott. — Átkozottul agyafúrt fickó. — A veszteség feletti bosszúságát azonban nem sikerült teljesen eltitkolnia. Úgy érezte, a rövid ideig, míg a pisztoly nála, az övében volt, s megnyugtató biztonságérzetet kölcsönzött neki, a tulaj-donává vált, s ezt most Mast elragadta tőle.

— Nálad mindenesetre agyafúrtabb vagyok — jegyezte meg Mast, akinek már arra is volt bátorsága, hogy vigyorogjon. — Ez min-denképpen tény. Most pedig eredj az őrhelyedre, a dolgod után, és ne gyere közel az enyémmhez. Tolvaj!

— Eredj a pokolba, ügyes fiú — szólt O'Brien megvető mosollyal. — És vigyázz magadra, ügyes fiú, annyit mondok neked.

— Vigyázni is fogok — kiáltotta Mast. — Rád különösen fogok vigyázni.

Csupán attól a lélektani tényről is boldogan, hogy újra magáénak mondhatja, de ugyanakkor még lángolva a dühtől, és minden erkölcsi normát meggalázottnak érezve, valahányszor arra gondolt, hogy O'Brien megpróbálta elvenni tőle, Mast néhány pillanatil szeretettel simogatta és vizsgálta a pisztolyt, s közben érezte, mint tér vissza bele vigasz-talón a megmenekülés lehetőségének az az érzése, ami pisztoly nélkül nem lehet meg az emberben, annak tudata, hogy meg van mentve. Ré-mület szállta meg, ha arra gondolt, milyen közel állt ahhoz, hogy tényleg elveszítse. Néhányszor ide-oda tologatta a kakast úgy, ahogy a hadseregben tanulta, hogy meggyőződjön, nincs-e elfelejtett golyó a csőben, azután betolta a töltényektől súlyos tárat a pisztoly agyába, majd néhányszor megemelgette, mintha a súlyát akarná lemérni.

Istenemre, de gyönyörű! Ezután Mast egy utógondolattól vezérelve, elővette zsebéből egyetlen zsebkendőjét, amellyel fegyvereit szokta töröl-getni, s erőteljesen végigdörzsölte vele a pisztoly egész felületét. Minden szennyeződést el akart távolítani róla, ami O'Brien zsiros, izzadt kezétől származhatott.

Mast talán először ismerte fel igazán, mennyire óvatosnak kell lennie, ha nem akarja elveszíteni. A hét vagy nyolc vásárlási ajánlat, a két éjszakai lopáskísérlet igazán előkészíthették volna arra, amit ma éjjel O'Briennel élt át. Nagy hiba volt, hogy erre nem készült fel kel-lőképpen. De mátol kezdve óvatosabb lesz. A pisztolyt nemcsak hogy egy pillanatil sem szabad szem elől tévesztenie, de kezéből sem szabad kiengednie. Elszántan, öntudatosan, Mast visszatette táskájába, és rá-zárta a fedőlapot. Vállára vetette puskáját, s miközben tovább járkált őrhelyén, magában többször elismételte önmagának tett ígérletét.

Varga Zoltán fordítása